

Szerkesztési iroda

főtér, Winkler-ház, 2-ik emelet, jobbra
hová a lap szellemi részét illető közle-
mények intézendők. Bérmentetlen levelek
csak ismert kezeztől fogadtatnak el.

Előfizetési feltételek:

Helyben: Egész évre 14 ft. — kr.
Fél évre 7 „ — „
Negyedévre 3 „ 50 „
Vidékre: Egész évre 16 ft. — kr.
Fél évre 8 „ — „
Negyedévre 4 „ — „
Megjelen: vasárnap és az ünnepnap
utáni napot kivéve mindennap.

ALFÖLD

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdai irodája
(főtér 8-ik sz. Ackermann-féle ház), hová
a lap anyagi részét illető közlemények
(előfizetési pénz, kiadása körüli panaszok,
hirdetmények), bérmentesen intézendők.

Hirdetmények díja:

6 hasábos petit-sorért egyszeri hirdetésnél 6,
és minden következőnél 3 ujkr számítottatik.
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatásánál
kedvezőbb feltételek mellett vétetnek föl. Bé-
lyegdíj külön 30 ujkr. Magánvita 4 hasábos
petit-sor 15 ujkr.

Arad, decz. 10.

(P.) A képviselőház tegnap minden
felszólalás és vita nélkül fogadta el a
hirlapbélyeg megszüntetését kimondó
törvényjavaslatot.

Ma már a művelt világban nem fog
akadni ember, aki a hirlapirodalomnak,
mint a közművelődés legáltalánosabb és
legközvetlenebb közegének egész jelen-
tőségéről magával tisztában nem volna.
A hirlapirodalomra tehát terheket róni,
melyek mellett hivatásának csak rész-
ben felelhet meg, annyi mint a műve-
lődés terjedése elé gátokat gördíteni. S
mely államférfi, mely törvényhozótest
vállalja ily eljárásért magára a felelős-
séget?

A képviselőház ártérte ezt nagyon
jól, s ezért a pénzügyi bizottság véle-
ménye, mely a hirlapbélyeg eltörlését
csak úgy akarta kimondatni, hogy az
ez által az állam bevételeiben keletke-
zett hiány a hirdetési-illetékek emelése
által pótolassék: az osztályokban egy-
általában nem talált pártolásra, miután
igy a lapok még jobban sújtattak volna
mint milyen teher a hirlapbélyeg által
súlyosodott rajtuk.

A lapok erélyes felszólalása, misze-
rint a hirlapbélyeg egyszerűen meg-
kell szüntetni anélkül, hogy amit e né-
ven levesznek, más czim alatt több-
szörözve vessék ki rájuk, — nem ma-
radt eredménytelenül. A törvényjavas-
lat ily értelemben fogadtatott el tegnap
a képviselőházban.

A hirlapbélyeg megszüntetését min-
denesetre nagy horderejű eseményül te-
kinthetjük.

Lehetséges ennek következtében
legelőször is a lapok minél nagyobb el-
terjedése, miután csekélyebb ár mellett
többen fognak előfizethetni, s megsze-
rezhetik maguknak ez által azon szellemi
táplálékot, mely ma már minden csak
általánosabb műveltségű embernél is
mindennapi szükségletté váltott.

Másrészt azonban éppen mert az ol-
vasók, az előfizetők nagyobb számmal
leendnek, a lapok maguk az anyagi erő
gyarapodtával oly helyzetbe jutnak,
hogy teljes mérvben megfelelhetnek hi-
vatásuknak, és nyújthatják hasábjaikon
mindazt, amit az olvasók méltányos igé-
nyei azokon keresnek.

Ha végig tekintünk a magyar lap-
irodalmon, bár nem örömet, de meg-
kell vallanunk, hogy még korántsem áll
azon színvonalon, miszerint a hazai ol-
vasó közönség igényeinek megfelelően
van. Nálunk ma még idegen lapokat tar-
tani nem fényűzés, hanem szükségesség,
mert csakis ez uton lehet az olvasóknak
sok téren éppen nem túlzott, hanem csakis
helyes mérvű igényeiket kielégíthetni.

Ennek főoka természetesen a magyar
lapoknál az anyagi erő hiánya: a kis-
körű magyar olvasó közönség, s az ed-
dig kénytelenségből föntartott magas
előfizetési árak, melyek még a kevésből
is sokat elvontak.

Tudja azt mindenki, tudhatjuk mi
legjobb, hogy nemzeti törekvéseink
elédézése és célhoz juttatásában mily
hatalmas tényező volt a nemzeti irodalom;
s nem lehet afelett sem kétség, hogy kül-
nösen az erős nemzeti lapirodalomra ez-
után is nem kevesebb, sőt valószínűleg na-
gyobb szükségünk leend, mint eddig. Ha
főtörekvésünk most a nyugati civilizációt
teljes mérvben átültetni elmaradt ha-
zánkba, nem akarhatjuk ezt oly réven,
melyen a magyar nemzet individualitá-
sát méltán tarthatnók veszélyeztetve.

Ezért oly közegekről kell gondoskodni,
azaz a meglevő művelődési közegeket
olyanokká kell tenni, melyeken át az
idegen civilizáció úgy érjen hazai földet,
hogy egészen átmelessen nemzetünk
vérébe, hagyjon meg minket magyarok-
nak, s ne csináljon belőlünk kosmo-
politákat.

Politikai tekintetek is követelik te-
hát első sorban, hogy a magyar hirlapiro-
dalom minden felesleges nyügtől megsza-
badíttassék. Ez a hirlapbélyeg megszü-
ntetésének kiváló jelentőséget kölcsönöz.

A Bach-korszak alatt nem rosszul
számítottak, midőn a hirlapbélyeg be-
hozása által a magyar hirlapirodalom
megizmosodását akadályozni akarták.
Ez az ő törekvéseik keretébe szépen be-
illett! — E káros hatású örökséget
elég volt eddig viselnünk, s hisszük nem
sok idő kell arra, hogy ez intézmény
megszüntetésének üdvös hatásai mutat-
kozzanak.

Végül nem hagyhatjuk érintetlenül
azt sem, miszerint nagyon sokan aggód-
nak amiatt, nem fog-e ezen könnyebi-
tés, nem annyira a magasb törekvésű,
mint inkább a ponyvairadalomnak elő-
nyére lenni.

Ez aggodalom nézetünk szerint
alaptalan. Ha az eddig e téren minde-
nütt szereshetett tapasztalatok nem is
szólnának, a dolgok természetes rendje
is azt hozza magával, hogy ha majd a
nagyobb értékű hirlapok is a társadal-
lom minden rétegébe, az előfizetési árak
lejjebbállítására folytán elterjedhetnek,
mindenünnét ki fogják szorítani lassan-
kint a selejtebb irodalmi vállala-
tokat.

Mindezekből csak az a tanulság,
hogy a képviselőház a hirlapbé-
lyeg megszüntetésében, a nemzetnek is,
de főleg a nemzeti érdekek legjobb
munkásának a lapirodalomnak, teljes
elismerésünket kiérdemlő ujévi ajándé-
kot adott.

Pest, decz. 9.

Az iparvállalatoknak adandó állami se-
gély most már a valószínű stadiumába lépett.
Nov. 15-én a pénzügyminiszter tudatta a fel-
tételket, melyek szerint a helybeli pénzinté-
zetek jelzálog kölcsönül 1 1/2 milliót kapnának
2 évre. Ezen összeget ők saját számlájuk és
veszélyükre kiadnák az iparvállalatoknak; to-
vábbá 2 1/2 millió egy esztendő lefolyása után
felmondható pénztári jegyekben adott volna
ki az ipar segélyezésére. A miniszter felhívá
az intézeteket, hogy egyezzenek meg egymás
között, mely intézet mennyit vállal el. A meg-
állapodás megtörtént a miniszterium s az inté-
zetek között.

Megkezdődött az alkudozás a pénzinté-
zetek s az iparvállalatok között; az utóbbiak
közgyűlései megengedték az ingatlanok meg-
terhelését, de a pénz még mindig késett. E.
hó 5-én a pénzügyminiszterium egy jegyzéke
azt tudatá a bankokkal, hogy a pénz a földhi-
telintézetnél utalványozva van, de lényegesen
más feltételek mellett. A bankok ez új felté-
telek szerint kötelesek lettek volna nemcsak sa-
ját keresleveleiket, hanem még az illető ipar-
vállalatok eredeti kötelevényeit is kézi zálo-
gul letenni a földhitelintézetnél. Pénztári utal-
ványok nem adtak volna ki, ellenében a
pénzintézetek reescompt hitellel bírnának a
földhitelintézetnél.

Ezen feltételeket a bankok nem tartották
elfogadhatóknak, s az angol-magyar bank elő-
terjesztést tett a miniszteriumhoz. Erre a pénzü-
gyminiszter az angol magyar bank igazgató-
ságához intézett jegyzékében tudósította a
pénzintézeteket, hogy eltér a fennebbi feltétel-
től, de kiköti, hogy a segélyezett vállalatok
által kiállítandó jelzálogkölcsön-kötvényekben
világosan kitétések, hogy az ezekre történő
befizetések egyedül az állam által adott segély
törlesztésére fordíthatók. Mint a „P. L.”
hallja, valamennyi pénzintézet most már el-
fogja fogadni az ekként módosított feltételeket.

Pest, december 9.

A miniszterválságról szóló politikai com-
binatiók egy kis szünetet értek. Az nem tagad-
tatik sem hivatalos, sem félhivatalos részről,
hogy a válságra létezik ok az osztrák minisz-
teriumban. Félhivatalos lapok azonban kilá-
tásba helyezik, hogy a miniszterválság a biro-
dalmi tanács összeültéig el fog odáztni, és
kitérésre csak a felirati viták alkalmával fog
jutni.

Ezt megerősíti az a hír is, mely hivatalos
bécsi körökből terjesztetik, hogy t. i. decz.
6-án cabinet-tanács tartatván, tárgyalás alá
jött a dalmát ügy politikai oldala is. Ez ügy
katonai szempontból való tárgyalása egy ké-
sőbbi értekezletnek hagyatott fenn. Kuhn kö-
zösi hadügyminiszter nem adta be lemondását,
s erre nem is adatott neki a legcsekélyebb ok
sem. Az, hogy Auersperg gr. szerencsétlen vál-
lalatát a hadügyminiszter egyenes utasítása és
parancsa folytán kezdte meg — határozottan
dementiroztatik. Auersperg gróf tökéletesen
független volt e tekintetben, és minden legjobb
bejárására bízott. Az elkövetett ügytelensé-
gekért s a veszteségekért tehát csakis őt ter-
heli a felelősség.

Az a sokféle képen variált körülmény, hogy
ő felsége a császár és király megérkezésekor
valamennyi osztrák miniszter elmellőzésével —
csak Hasnerrel váltott néhány bizalmas szót,
nemely bécsi lap szerint abban leli magyaráza-
tát, hogy Taaffa jelen nem létében a miniszter-
tanácsban Hasner vitte az elnökséget mint leg-
döbben a miniszterek közül. A legtöbbben
azonban nem nagy hitelt adnak az ily értel-
mezéshez, s Giskra mellőztetését nem látják
indokolva.

A dalmátiai eseményekre vonat-
kozálag a „W. Ztg.” egy kivonatot tesz közzé
Auersperg gr. jelentéséből. Auersperg tábor-
noknak általunk is egész terjedelmében köz-
lött előbbeni jelentése csak azon pontig ter-
jedt, midőn „az idő viszontagságainak en-
gedve”, elrendelte a successiv visszavonulást. A
legujabb jelentés kiegészítése az előbbinek.

Dragali és Cerkvice 90 napra ellátott
élelemmel, hogy a télen át ne legyen több gond
rá, hogy a hadi munkálatok ujabb megkezdé-
seig ne kellessék még egy expeditiót intézni
ily célra. Az őrség nemcsak a „szükséges”
cikkekkel látatott el, hanem bővebben ka-
pott oly cikkek is, melyek kényelmet nyuj-
tanak számára.

A visszavonulás legelsőbb a dragali-i fen-
sikon táborozó zászlóalj részéről kezdetett
meg, ezekhez csatlakoztak azon csapatok, me-
lyek a Han melletti defile-t tarták elfoglalva.
Cerkvicet minden zaklatás nélkül érték el. Az
eredeti rendezés szerint a csapatoknak itt kel-
lett volna föltölteni az éjet, de Dormus tábor-
nok, ki Auerspergtől — mivel ezt fontosabb
ügyek (!) másfelé vonta — a visszavonulás vo-
zetését átvette, elhatározá a visszavonulás sa-
kadatlan folytatását, mivel 24 óra óta folyton
esett.

A hátvédet a 8-ik zászlóalj képezte, mely
a csoportonként gyülekező s a a hegyek tetején
összeportosuló felkelők által folyton hábor-
gattatott. A Napoda melletti defile-ben igen
heves összefutkozásra jött a dolog; a zászlóalj
kemény ütközetet állott ki, melyben a felkelők
nehéz veszteségeket szenvedtek. A zászlóalj
két sebesült tisztet, 14 halottat, 7 sebesült va-
dászot veszített.

A többi csapatok zaklatás nélkül érték el
a tengerpartokat, ahol elszállásoltattak.

A Risano melletti magaslatokon, s hogy
ezen magaslatokon az ellenállási erő fokoztas-
sék, a már létező két őrházon kívül még kettő
emeltetett. Ennek munkálatai egy erős fedezet
alatt folynak, amely csapat ágyúkkal is ren-
delkezik és rövid időközönként rendszeren fel-
váltatik.

A vallás- és közokt. miniszterium 1870. költségvetése.

Rendes szükséglet.	
1. Központi igazgatás	244.758 ft
2. Egyházi czélok:	
a) Görög kath.	
egyház	99.000
b) Ágostai hitv.	
egyház	36.000
c) Helvét hitv.	
egyház	65.000
d) Görög keleti	
egyház	80.000
e) Unitaria	

egyház	5.000
f) Izraelita	
egyház	5.000
290.000 ft	
3. Tanulmányi ügyek	
igazgatása:	
a) Tankerületi	
felügyelő- ségek ..	28.200
b) Népnevelé- si tanfelü- gyelőségek	243.540
c) Egyebek	2.300
274.040 ft	

4. Tanintézetek:	
A) Felső tanodák:	
1. Pest kir.	
egyetem	
szükséglete	
301.102 ft,	
fedezete tö- ké és in- gatlanok	
után 212.011	
ft, marad fe- dezendő ke- rek összeg- ben ...	89.000
1. Gymna- siumi ta- nárké- pezde	
24.700 ft.	
Minthogy	
azonban	
csak 1870.	
okt. elején	
lép életbe,	
szükségel- tetik ..	7.000 ft
3. Műgye- tem	82.837 ft
4. N.Sze- beni jog- akade- mia	17.550
5. Kolozsvá- ri jogaka- demia	14.600
6. Kolozsvá- ri orvos- sebesze- ti tanité- zet ...	21.360
7. N.Szebe- ni szülé- szeti tan- folyan.	62100
232.968 ft.	

B) Középtanodák:	
1) Ujvidéki	
szerb gym- nasium	6200
2) N-szebeni	
államgym- nasium	20.051
3) Brassói	
gymnasium	4.000
4) Budai fő- reáltanoda	16.786
5) Kassai fő- reáltanoda	15.745
6) Pozsonyi fő- reáltanodái	
segély	4.000
7) Lőcsői	
reáltanoda	5.527
8) N-Szebeni	
főreáltano- dai segély	5.000
9) Kőröczi	
alr. tanoda	6.285
10) Gyergyó- Sz. miklósi	
alreáltan.	2.710
11) N-Kállói	
reáltanoda	3.979
90.282 ft.	

C) Tanító-képezdek s elemi tanodák:	
1) Központi	
minta tani- tó-képezde	
Budán ..	16.710 ft
2) Öt tanító- egy tanító- nő képezde	
felállításá- nak és egy- évi fenntar-	

1) Állami költségvetés	225.000
2) Népművelési lap	28.500
3) Néptanítók segélyezése	40.000
4) Népközlők segélyezése	250.000
5) Ösztöndíjak és egyéb tanulmányi ösztöndíjak	70.600
6) Közművelődési célok:	
a) Magyar nemzeti múzeum	67.757
b) Fedezeti költségvetés	28.690
c) Marad fedezendő	41.067
d) Eredélyi múzeum	10.000
e) Művészeti célokra, nevezetesen utazási ösztöndíjakra, megrendelésekre, jeles események segélyezésére	18.000
f) Magyarországi történelmi emlékek kiadására és esetleg fenn tartására	14.000
g) Magyarországi régészeti helyszínelésre	2.500
h) A magyar tud. akadémiára gyarapítására	5.000
i) Központi lebeszleti szemléldére	6.000
j) A m. k. természettudományi társulatnak évi segélyezésére	5.000
k) A pesti torna-egylet segélyezésére	5.000
	106.567
8. Nyugdíjak:	26.660

Rendkívüli szükséglet.	
A m. nemzeti múzeum gyűjteményeinek szaporítására, még pedig:	
1) A kelet-ázsiai expedícióval küldött Xantus János egy évi tiszteletdíja	6000 forint, agio 1500
2) Főszöveggyűjteményre	8.000
3) A képtár rendezésére	2.500
4) A Jászay-féle okmánygyűjtemény hátralevő ára fejében	2.000
5) A könyvtár rendezésére	10.400
Mindössze:	1.952.485
Fedezet.	
Járulékok és egyéb bevételek	54.580
A kincstárból igénybe vétetik tehát	1.897.905

Részvénytársulatok.

A válság, melynek közepette jelenleg élünk, feleltes tanulságos. Kézenkint új-jelések merülnek fel, melyeknek megoldását minden oldalról feszült figyelemmel várják. Most az államsegély kérdése veszi igénybe a sajtót, majd ismét az építő-bank liquidációjánál követendő eljárás, majd ismét az igérvények kérdése áll napirenden. És mind a kérdések egy központban pontosulnak össze, s e központ a részvénytársulatok szervezete.

A lefolyt két év feletti jelentőségteljes csend közgazdasági történetünkben. Felhag-

tunk egyrészt a gazdasági jólét s a vagyonszerzés oly fokára, melyről alig álmodoztunk; a nem remélt jólét felébresztette a vállalkozási szellemet, és jóly nagyszámú részvénytársulatot hívott életbe, melyeknek fenntartásához még a 67- és 68-as boldog évek jövedelme sem lett volna elegendő; — és most válságba sodortatunk, melyhez hasonló ép mert még nem állott a virulásnak oly magas fokán, közgazdaságunk még nem tapasztalt.

Mik voltak a válságnak okai, nem akarom ezuttal vizsgálni.

Anyi kétségtelen, hogy a sok részvénytársulat nagyrésztben a válság kitörésénél közrehatott.

Uton utfélen hangzik a panasz, miért engedélyezett annyi vállalatot a kormány, miért engedélyezett több részvénytársulatot, mint a mennyihez pénzpiacunk a szükséges tőkét szolgáltatathatná.

Árka az az engedélyezési rendszernek, hogy folytonosan okot ad a gáncsokodásra. Ha a vállalatok engedélyezéséről van szó, mindig az a panasz: a kormány nem elég gyors, nem jár el elég gyorsan, mindig azt vetik szemétre, minek avatkozik a társulat belügyeinek meghatározásába, az állampolgárok nagykoruknak, nem kell őket folytonosan gyermekszalagon vezetni. És mihiely valami baj történt, ismét a kormány a bűnbak, mert nem korlátozta jobban a részvénytársulatot, miért nem nézett utána, hogy az egyes részvénytársulatoknál elegendő tőke legyen a több efféle.

Nem vagyunk pártolói az engedélyezésnek, de részvénytársulatunk engedélyezésénél kormányunkat hibáztatunk nem lehet, mert a fennálló törvények értelmében járt el. Ha hibáztatni lehetne a kormányt, legfeljebb abban lehetne, hogy annak idején részvénytársulati törvényjavaslatot nem nyújtott be. Egyébiránt talán jobb, hogy nincs még e részben törvényünk, legalább a mostani válságnál merithetünk adatokat, melyek egy részvénytársulati törvény kiegészítése- és teljessé tételére nagy behatással lesznek.

A részvénytársulatok lényege, hogy a külvilág vagyis harmadik személyek irányában csak mint részvénytőke létezik. Az egyes részvénytőke csak részvényösszegük erejéig felelősök, s bármilyen történjék, ők több pénznek befizetésére nem kényszeríthetők.

És e körülmény teszi először is szükségessé a részvénytársulatoknak törvény általi szabályozását; mert mindaddig, míg a törvény hallgatag vagy nyíltan a részvénytársulat monddott jellegét el nem ismeri, nem létezhetik részvénytársaság, legalább jogilag nem.

A legszabadabb államok szükségesnek látták a részvénytársulatokat törvények által korlátozni, mert mindenütt visszaélések merültek fel, melyek egyes állampolgárokat vagyoniilag tönkrejuttattak, s melyek a hitelt huzamos időre megzavarták. Világhírűek azon események, melyek az angol „szappanbuborék”-actát megelőzték, majd minden közgazdasági kézikönyvben felemlítve ama szédelgések, melyek folytán Angolországban egyidőre még a részvénytársulatok keletkezése is meg volt tiltva.

És habár jelenleg Angolországban a vállalkozási szellem a részvénytársulat elvét alkalmazzatja is, a törvény, mely a részvénytársulatoknál döntő, elég szigorúnak mondható.

A részvénytörvényről általában következő két elvet követeljük: a tagok társulati közegek tevékenysége, mely által harmadik személyek irányában jogi cselekvényeket létesíthetnek, legyen szorosan meghatározott.

Igy, midőn a társulati tagoknak a közgyűlésben való részvételéről van szó, bizza ezt a törvény egészen a társulati tagok akaratára, mert teljesen mindegy, akár minden részvényesnek csak egy szavazata van, akár részvényesnek arányához képest történik a szavazás, akár csak bizonyos számú részvényes birtoka ad egy vagy több szavazatot.

Teljesen mindegy a nagy közönségre, a társulat ügyeire, az államra, akár a társulat ügyeit vezető választatik, akár már az alapítók által kijelöltetik.

Ellenkezőleg a társulat ügyeit vezető választmányának vagy igazgatóságának felelőssége harmadik személyek irányában károk esetén már oly viszony, melyet határozottan körül kell árkolni; itt világosan a törvénynek kell intézkedni, mert nem a társulat belügyeiről van szó, hanem ennek külső viszonyairól. Világosan meg kell határozni, mikor s mily feltételek alatt jö létre a társulat, miután mint jogi személy létét nem bírja egyszerűen önmagában, hanem az állam, illetőleg a törvényhozás által megkivánt kellek teljesítése után. Így látjuk pl. Angolországban a bejegyzési hivatalba való beiktatást, melytől a társulat keletkezte függővé tétetik, így láttuk nálunk az 1840: XVIII. törvényezik szerint a miniszterium- és a váltótörvényeséknél való bemutatást. Szintugy követeljük a társulat megszűntetésének nyilvános u on való tudatolást, nehogy a részvénytársulatoknál alkalmazott elv, a vagyonszerzésnek korlátozottsága, egyesek által másoknak rovására kiaknázassék.

Ha e két elv sikeresen foganatosítottatik, sok hátrány isz mellőzve, mely eddigi még vázlatnál is világosabb részvénytörvényünk mellett az engedélyezési rendszerrel kapcsolatban jelentkezett, és mind a vállalkozási szellem, mind a nagy közönség igérvényeinek elég lesz téve.

Matlekovits.*)

*) Az „Anyagi Érdekek” című jeles szaklap munkatársa.

Az országházból.

A képviselőház decz. 9-iki ülése.

Andrássy Gyula gr. miniszterelnököt beléptekor a többség eljenzéssel fogadta, mit ő hajlongások közt szívélyes mosollyal fogadott. A mult ülésgyűzőkönyvének hitelesítése után elnök jelenti, hogy a kápolnai honvédelmi bizottsága a képviselőházat az emlékléleplezésére hívja meg. (Eljenzés.) Ezután egyes képviselők terjesztettek be beadványokat: többi közt

Szala István benyújtja Körmen mezőváros iparostéületének és 14 csehmasterének kérvényét, melyben kérelmezik, miszerint a régi elvult csehrendszer megszüntetve az iparrendszabályok életbe léptetve az iparszabad-ág biztosíttassék.

Gabriel István benyújtja egy az abaujszántói rabbi kerülethez tartozó számos izraelita által aláírt kérvényt, melyben a képviselőháznak pártfogását kéri az iránt, hogy vallásuk autonómiaja teljes épségben fentartassék.

Mindezen kérvények a kérvényi bizottsághoz utasíttatnak.

Ürményi Miksa interpellálja a honvédelmi minisztert:

1) Hajlandó-e elismerni a beszállásolás rendszerének fontos és sürgős voltát. 2) Kiván-e intézkedni, hogy katonai laktanyák építése által e hiány orvosolassék és ha igen, 3) ezen laktanyák építését országos pénzekből tartja-e eszközözendőnek — a vidékek, illetőleg törvényhatóságoknak nyújtandó engedély által és biztosítás mellett-e?

Éder István a közoktatási minisztertől kérdi, miért nem taníttatik Csongrád iskoláiban a vallás és erkölcsen?

Miletics Szvetozár három interpellációt ad be. Az elsőben kérdi a kormánytól:

Tett-e vagy szándékozik-e tenni lépéseket a felségének, a közös monarchiánál, hogy Bocche di Cattaróban oly mértékek használ-tassanak, melyek az említett vidékeknek pacificációjára eredményen vezetnének és a monarchia határaitól elhárítnák a conflagratiót, mely képes lenne a monarchiát és így Magyarországot is a keleti kérdésbe bebonyolítani?

A másodikat a kultuszminiszterhez intézte, kérdve:

Szándékozik-e minél előbb még ezen országgyűlési folyam alatt, legtovább ugyanis az

1870. évi február hóig, a szerb nemzeti congressus határozatait fölött, melyek a felség elé terjesztettek 1861-ben a szerb congressus küldöttsége által s melyek az országgyűlés iratok 117. sz. a. kinyomattak, a ház elé törvényjavaslatot terjesztetni, s ez által valamit a felségi szót, ugy saját ígérteit beváltani?

A harmadikat, az ép most megjelent miniszterelnökhöz intézi (Derűtség) a keleti tárgyalán.

1-ször. Vajjon tanácsolta-e miniszterelnök ur is a felségének a konstantinápolyi és keleti utat és minő czélból? (Derűtség.)

2-ször. Vajjon megkísérlettek avagy megállapítottak-e Konstantinápolyban a portán bizonyos conventiók és minő jelleműek?

3-ször. Mikép egyeztethe a össze a conventiók kísérlete vagy megállapítás semlegeség, be nem avatkozás és bekapcsolódásával?

4-szer. Mikép egyez meg az osztr magyar hadseregnek a török területre benyomulásának conventiója az 1856-iki pártu alku 7 ik szakaszával?

5-ször. Mikép egyez meg a Montenegro való benyomulásának conventiója Montenegrónak Törökország irányában függetlenségnek tetleges elismerésével Ausztria szeröl és magának a portának is az 1856 párisi conferentiák jegyzőkönyvének 13. számú alatt kifejezett elismerésével, hol Montenegrónak tetleges helyzetét respektu igéri?

6-szor. Magára vállalja-e a magyar miniszterelnök ur, és a magyar kormány felelősséget a portávali szolidaritásért, szolidaritásnak, valamint belülről ugy a röli következményeire?

Mindezen interpellációk az illető miniszterhez utasíttatnak.

Éd tvös József br. miniszter váll Mileticsnek egy korábbi, a szerb congressus összehívása tárgyában tett kérdésére. Hírviz e tekintetből az 1868: IX. t. cz. 3. követező 8-aira, melyekben a patriarchát adatik a jog a congressust összehívni és természetesen a patriarchát illeti a napolás és elosztás joga. A kormány sem tehet, mert erre feljogosítva nincs, lási egyenlőség nem is képzelhető a kom beavatkozása mellett.

Miletics a nyert válaszzal nincs

Az 1869-ik évi deczember 31-ki állapotot

előtűntető országos népszámlálás végrehajtása tekintetéből a számlálási bizottmányi tagok csoportokrai felosztását, azok ügynökei és főllvizsgáló népszámlálási bizottmányi tagok névsorát előtűntető kimutatás.

A r a d i j á r á s.

Aradi kerület.

Folyószám:	A számláló csoport neve, község és pusztá szerint:	A számláló csoportra kijelölt számláló ügynökök:	A számláló csoportokra kelen felügyeletet gyakorló számlálási bizottmányi tagok:
1.	Uj-Panát	I-ső csoport:	Fisch Sámuel,
2.	"	II-ik "	Kampisch Antal.
3.	Györök,	I-ső "	Balogh Endre,
4.	"	II-ik "	Piase György.
5.	Glogovác,	I-ső "	Klenkovits Miklós,
6.	"	II-ik "	Ugray Lajos.
7.	"	III-ik "	Niedermayer János.
8.	Mikalaka,	I-ső "	Montia János,
9.	"	II-ik "	Babeszkú Mózes.
10.	Mondorlak,	I-ső "	Bozgán Zsigm., Drágán Száva,
11.	"	II-ik "	Bozgán Péter.
12.	Kuvin,	I-ső "	Popeszkú Simon,
13.	"	II-ik "	Montiu Theodosz.
14.	Ménés,	I-ső "	Popovits Miklós.
15.	"	II-ik "	Meagu György.
16.	Kladova,	"	Popovits József.
17.	Szabadhely,	I-ső "	Manuilla Miklós,
18.	"	II-ik "	Petrovits Constantin.
19.	Csicsér,	"	Bozgán János.
20.	Zimánd-Ujfal,	"	Kovács János,
21.	Köz-Zimánd,	"	Odrader János.
22.	Szent Leányfalva,	"	N. Vécsei Zsigmond.
23.	Ötvenesi pusztá,	"	Becsey Hugó,
24.	Nagy- és Kis-Varjas,	"	Lotos János,
25.	F-Nagy-Iratos,	"	Harsányi Sándor.
26.	Szent Pál,	"	Prém Sándor,
27.	Szofronya,	"	Békéfy Kálmán.
28.	Almási Iratos,	"	Endre József.
29.	Fakert,	"	Kampis Miklós,
30.	Zsigmondház és a Buzsák,	"	Junga Károly.

Pécskai kerület.

31.	M-Pécska	I-ső csoport:	Braun Béni,
32.	"	II-ik "	Borsi Alajos.
33.	"	III-ik "	Vajda Alajos.
34.	"	IV-ik "	Folgyi János.
35.	"	V-ik "	Fikler József.
36.	"	VI-ik "	Bi loni Ignác.
37.	"	VII-ik "	Issekutz Mihály.
38.	"	VIII-ik "	Kiss József.
39.	"	IX-ik "	Györfly János.
40.	Ó Pécska,	I-ső "	Eftics János.
41.	"	II-ik "	Árdéán János.
42.	"	III-ik "	Gebeles György.
43.	"	IV-ik "	Crad gatev Peter.
44.	"	V-ik "	Agrima Péter.
45.	"	VI-ik "	Andra Nikolai.
46.	"	VIII-ik "	Tereseán Vaszele.
47.	"	VII-ik "	Petrovits György.
48.	Szemlak,	I-ső "	Vadányi János.
49.	"	II-ik "	Kürti Ferencz.
50.	"	III-ik "	Ritter Károly.
51.	"	IV-ik "	Lenich Antal.
52.	"	V-ik "	Bedrik József.
53.	"	VI-ik "	Rajla Zsigmond.
54.	N-Pereg,	"	Tabajdy József.
55.	Kis-Uj Pereg,	"	Kovács Ferencz.
56.	Kis-Pereg,	"	Szondy Imre.

elégde, mer t szerinte a congressusnak kel-

lene az elnapolás és eloszlás jogával birni.

András Gy. gr. miniszterelnök erre az ő felsége által szentesített ujjongmegaján-

lasi törvényt nyújtja be, mely azonnal kihir-

dettett.

Szirmay F. gr. felolvassa a függő ál-

lamadosságok ellenőrzéséről szóló jelentést és

Kautz a pénzügyi bizottságnak a pénzügyi

törvénysekre vonatkozó jelentését, melyek-

nek kinyomatás elrendeltetvén, a ház a napi-

rendre kitűzött tárgyak tárgyalására tért.

Első tárgya volt Tóth Kálmánnak a hir-

lapbélyeg elvételére vonatkozó tvja-

vaslata; ennek elfogadásáról tudósításom ele-

jén már szólottam.

A másik tárgya a pesti tőzsde-bíró-
ság felállítását illető javaslat volt, melyet,

miután Hodossy Imre előadó elfogadásul

ajánlott, Klapka György szólalt fel, s kérte

a czímbe főlvetelt oly szavaknak, melyekkel

lenne kifejezve, Te meavartot is állittatik fel

tőzsde bíróság; ezt pedig méltán megvárhatja

a nevezett város, — mondja szónok, — mert

pénzforgalma évenként nem kevesebb mint

50—60 millió frt.

Ludvigh János soknak tartja már a

pesti tőzsde-bíróságot is, mert kivételes, ezt

azonban kényszerűségből csak megszavazza,

de hogy az ország minden nagyobb városa

is kivételes tőzsdebíróságot kapjon, már

ezt határozottan ellenzi, mert ellenez egyáltal-

ban már is figyelemre lettek méltatva.

Konstantinápoly, decz. 8. Egy cai-

rói magán-távirat jelenti, hogy a khedive a

porta utolsó fermánját elfogadta.

Páris, decz. 8. A mai „France“ biztosa-

állítja, hogy a császár Olliviernek egy iratát

közlé a miniszterekkel, melyben Ollivier ma-

gorítás programját fejti ki.

Páris, decz. 8. Dreollé választását vé-

delmezve, Forcade egy tetszéssel fogadott be-

szédet tartott, melyben kinyilatkoztatta, hogy a

kormány ma dicsőségét helyezi abba, ha a sza-

badságot megalapíthatja. Ennek következté-

ben Dreollé választása 171 szóval 77 elleniga-

zoltatott.

Flórencz, decz. 8. Az eddig a kor-

mánypárthoz tartozott politikai töredékek

való értekezés után a király Sellára bízta a

cabinet alakítását.

Páris, decz. 8. A kamara tegnapi ülés-

ében Raspail egy általa és Roo'efort által alá-

írt törvényjavaslatot terjesztett elő, a polgár-

meesterek választásának a kamara hatalmi sza-

badságának decentralisatórája vonatkozólag.

E törvényjavaslat szerint a kamara a háborút

csak a jogtalan tamadások elleni védelemre

fogadhatja el. Háboru esetében a polgárokból

alakítandó hadsereg számára a kamara nevezi

ki a tábornokokat, és ezek ismét maguk vá-

lasztják tisztjeiket.

Bukarest, decz. 8. A kamara elé ter-

Nápoly, decz. 9. A szabadon gon-

dolkozók zsinata ma ünnepélyesen meg-

nyitattott, Öváry átnyújtotta a magyar

aláírásokkal telt iveket. Beszéde nagy

tetszéssel és „Evviva Ungheria!“ zajos

kiáltásokkal fogadtatott.

Felhívás
az „Aradi népművelődési egyesület“
összes tagjaihoz.

Tisztelt polgártársak!

E lap 280-dik számában, folyó hó 7-én egy

czikk jelent meg, melyben a „népművelődési

egyesület“ választmánya, csak azon tagokat hiva-

ta meg a folyó hó 12-ére hirdetett rendkívüli

közgyűlésre; kik a jövő év elsejétől

kezdve — előlegesen — három évre ismét le-

kötelezték magukat.

Szerintem ez a választmány igen hely-

telenül tette, mert a hol hétszáz egyen-

jogu tag van, ott kétszáz ötven új tag, négy-

száz ötven régi, tudta és akarata nélkül

jogosan sem szabályt nem módosí-

that, sem semmiféle fizetést nem emel-

het. Mert mind en rendes tag, beiratása ide-

jétől, nem pedig egy vagy más hó, vagy

év elejétől kezdve kötelezte volt le magát

3 évre. S minemutána az egyesület még nincs

három éves, még egy rendes tagnak sem tel-

hetett ki a kötelessége ideje. Következéské-

pén, még mindig az egyesület jogos, rendes tagja, s

a 6. §. értelmében, minden közgyűlésen szemé-

lős fenn volt akadáva Beszterce és Nagy-Bá-

nya felé, — a városi kertek termékenyebb ré-

szén vízben uszott. Számítalan apróbb marha

lett az árva áldozata, mely éjjeli hirtelen he-

bességgel növekedett, és még szarvasmarhá-

kat s lovakat is ragadott el. Tokajon is tarsa-

nak az áradástól, hol a Tisza már akkora,

hogy árja a talphidat magával ragadta. De

már nemcsak a Szamos és Felső-Tisza duzzad-

tak fel, hanem a Bodrog is árad s az árterek

mindenfelé vízzel vannak telve.

A temesvári katonai parancsnokság

hatásköréhez tartozó területen f. december

hóban a katonai kenyérléptény ára egy-egy

személyre 5³/₁₀ krban állapított meg, mely

is e szerint ³/₁₀ krkal olcsóbb, mint a múlt hó-

napban. Ez árcsökkenést a terményárak

alábbszállása okozta volna, mint mondják.

Az egyetemes (prot.) tanügyi bizott-

mány nov. 20—22-iki gyűlésén Szőnyi Pál

pénztárnok jelentéséből kitűnt, hogy az Osz-

terlam Petrik-féle bizomány kezelése alá

adott iskolai könyvektől osztalék alá esett

